

**L'OFERTA PARTICIPATIVA DE LES
WEBS PARLAMENTÀRIES**

UAB

Universitat Autònoma
de Barcelona

MARTA CANTIJOCH

JOSEP SAN MARTIN

INDEX DE CONTINGUTS:

<i>Presentació</i>	2
1. El debat sobre les noves tecnologies aplicat als Parlaments	3
a) L'impacte de les noves tecnologies en el debat sobre democràcia i participació política	3
b) El rol dels Parlaments en aquest nou escenari	7
2. Casos i metodologia	13
3. Fitxes de l'oferta participativa de cada Parlament	20
4. Anàlisi comparada de l'oferta participativa de les webs parlamentàries	37
a) Transparència	37
b) Contacte	41
c) Opinió	45
d) Anàlisi conjunta	47
5. Conclusions	52
<i>Referències bibliogràfiques</i>	55

PRESENTACIÓ

Aquesta recerca presenta una anàlisi d'una sèrie de pàgines *web* de Parlaments del nostre entorn en relació a la seva oferta d'espais de participació a disposició dels ciutadans. L'objectiu principal d'aquest estudi consisteix a observar com resolen els Parlaments l'adaptació a una demanda de participació pròpia de qualsevol sistema democràtic actual en un espai virtual com és la seva pàgina *web*. Aquesta anàlisi s'emmarca en les expectatives que s'han generat entorn dels impactes polítics de la generalització de les noves tecnologies. Però a més, pretén aportar certs elements de reflexió al debat sobre la importància de la participació política en les democràcies representatives actuals.

Si bé la Ciència Política ha debatut – i debat encara – una definició exhaustiva de la participació política, ens ha semblat adient partir de la definició parcial que entén per participació política qualsevol acció dirigida a influir en les actituds dels polítics sobre les decisions que hauran de prendre. Es tracta d'una definició que permet incloure un ventall d'activitats que van des del contacte personal amb càrrecs públics (en aquest cas, representants a les cambres parlamentàries) fins a la participació en diferents processos que es puguin desenvolupar a l'hora de prendre una decisió. En aquesta ocasió, en les pàgines que segueixen el lector constatarà com s'ha adaptat aquesta definició a l'àmbit específic del nostre objecte d'estudi: els Parlaments, i més concretament, la seva presència a Internet.

Així, en primer lloc es presenta un repàs de l'estat de la qüestió del debat acadèmic sobre noves tecnologies i democràcia aplicat als Parlaments, en tant que institució central dels sistemes democràtics representatius (apartat 1). Tot seguit, l'apartat 2 exposa la metodologia emprada en aquesta recerca per tal d'analitzar les *webs* seleccionades. Es detallarà quins han estat els mecanismes de participació que s'han observat en cada pàgina parlamentària, i a l'apartat 3 s'ofereixen les fitxes que recullen el resultat d'aquesta observació per a cadascuna d'aquestes cambres. Finalment, l'apartat 4 presenta una anàlisi conjunta de les dades obtingudes, de manera que es comparen els diferents mecanismes participatius oferts i es constaten les diferents aplicacions per àmbits geogràfics.

1.- EL DEBAT SOBRE LES NOVES TECNOLOGIES APLICAT ALS PARLAMENTS

a) L'impacte de les noves tecnologies en el debat sobre democràcia i participació política.

Un dels debats més interessants de la Ciència Política al llarg de les darreres dècades ha girat al voltant de la tensió entre propostes de models de democràcia que impliquen en major o menor grau als ciutadans en els processos de presa de decisió. Els models de democràcia directa o participativa defensen la necessitat que el ciutadà participi sense intermediació en l'acció de govern. Partint de les reflexions de Rousseau al s. XVIII, diversos autors han intentat donar resposta a les dificultats pràctiques que planteja un sistema d'aquest tipus (Macpherson, Pateman o Barber entre altres). En l'altre extrem, el model elitista es mostra més desconfiat respecte de les capacitats dels ciutadans per exercir de manera tan directa alguna forma d'autogovern. Autors com Schumpeter defensen una arquitectura institucional centrada en òrgans de caràcter representatiu on els ciutadans es limiten a triar unes elits per exercir les tasques de govern i la gestió dels assumptes públics. La competència entre aquestes elits per obtenir el recolzament dels ciutadans (bàsicament, a través de la celebració d'eleccions lliures) seria una garantia del caràcter democràtic del sistema.

En l'actualitat, els sistemes democràtics implementats als països occidentals responen fonamentalment al model elitista. Malgrat això, també s'ha assumit la necessitat de mantenir canals oberts de comunicació entre elits i ciutadans més enllà del període purament electoral. El debat normatiu sobre els models de democràcia va assolir un punt de trobada des dels anys 90 del segle passat, en què el paradigma dominant passa a defensar una participació més directa dels ciutadans en la presa de decisions, però dins del marc de la democràcia representativa i amb un impuls institucional (Anduiza i Bosch, 2004). Institucions com els Parlaments continuen sent centrals en tant que espai on la delegació del poder es complementa amb els principis de responsabilitat i rendiment de comptes (*responsiveness* i *accountability*). Per a la materialització d'aquests principis cal però que s'estableixin uns canals de comunicació permanents entre representants i representats en dos sentits (Norris, 2000): per una banda, la informació ha de vehicular-se des de l'elit fins a la ciutadania (en un moviment *top-down*). De l'altra, la ciutadania ha de trobar espais mitjançant els quals pugui fer arribar les seves posicions i preferències a l'elit (transmissió de demandes en sentit *bottom-up*).

D'altra banda, les reflexions sobre la importància de l'existència d'espais per a la participació ciutadana han topar amb un nou debat sorgit de la constatació d'una apatia creixent dels ciutadans. Aquest nou fenomen es coneix sota el nom de desafecció política i ha estat observat per diversos autors des de la dècada dels 70, en què es comencen a posar de manifest alguns símptomes d'alienació dels ciutadans respecte dels actors i els mecanismes de funcionament de les democràcies representatives. Autors com Crozier, Huntington i Watanuki van iniciar el debat arran de la seva obra "*The crisis of democracy*" (1975). I més recentment Putnam i Pharr (2000) han constatat un declivi de la satisfacció dels ciutadans respecte de les institucions democràtiques clàssiques i un augment de la desconfiança envers polítics, partits, governs, etc. Es parla fins i tot d'un canvi en els valors en què, segons les visions més pessimistes, "(...) los individuos, en las sociedades posmoralistas, están poco inclinados al bien público, poco animados por el amor a las leyes; a contracorriente del principio de virtud que erigía Montesquieu como garantía de las repúblicas, éstas son más democracias de individuos que democracias de ciudadanos. (...) Asistimos a la erosión de los deberes de renuncia a uno mismo, de participación y implicación colectiva" (Lipovetsky, 1994: p.203)

Però en realitat, paral·lelament a la constatació d'una caiguda dels nivells de participació electoral en la majoria de democràcies occidentals al llarg de les darreres dècades, també és cert que creix la participació política més enllà dels mecanismes convencionals clàssics (Verba et al, 1995; Dalton, 2000). L'auge de les plataformes d'acció ciutadana i dels nous moviments socials exemplifiquen aquest canvi de valors: es tracta de moviments que pretenen primar els aspectes no materials del concepte del benestar i promouen l'horitzontalitat enfront de principis clàssics com l'ordre o la jerarquia. També batejat com a postmaterialisme (Inglehart, 1997), es tracta d'un nou model de valors que estaria impulsant un canvi en les formes de fer política, donada la manca d'encaix d'aquestes demandes amb les formes i els continguts de la política tradicional i convencional. Per tant, el diagnòstic no seria tan pessimista, i es podria concloure que "(...) el actual cansancio político no surge de un desinterés por el bien público sino de la desesperanza de poder hacer algo con la política tradicional" (Innerarity, 2002: p.11).

En aquest sentit, cal afegir que els valors postmaterialistes destaquen precisament per la seva alta valoració de l'ideal democràtic. A més, algunes de les anàlisis sobre desafecció política mostren també que les institucions de caràcter més representatiu com són els Parlaments no pateixen de forma tan pronunciada aquesta

pèrdua de confiança enfront de partits polítics, líders, etc. (Listhaug i Wiberg, 1995; Ward, Gibson, Lusoli: 2005). Llavors, el veritable repte de les institucions de la democràcia representativa és la seva capacitat d'evolució per tal d'adaptar-se a aquestes noves necessitats dels ciutadans, obrint espais de participació que garanteixin la consecució dels valors abans esmentats. Si es plantegen els mecanismes participatius com un complement a la pràctica política representativa, es podria escurçar la llunyania de les institucions respecte dels ciutadans, tot promovent una major i més eficaç implicació d'aquests.

Les noves tecnologies, especialment Internet, permeten reprendre aquest debat a partir de les noves possibilitats que ofereixen. Internet pot suplir algunes de les carències detectades en les pràctiques polítiques convencionals donades les seves característiques, entre les quals destaca la seva capacitat de transmissió i difusió d'informació, la comunicació de forma no lineal i en xarxa, la immediatesa, etc. Davant d'aquesta exposició de virtuts es podria pensar que Internet pot resoldre les carències que es critiquen sovint en les societats democràtiques. No obstant, cal recordar en primer lloc, l'existència d'una fractura digital que limita l'accés a les noves tecnologies a una part de la població, coincidint precisament aquesta limitació en els segments amb recursos socioculturals menors (Norris, 2001). A més, cap de les possibilitats d'Internet intervé a priori sobre les motivacions polítiques del ciutadà. Fins i tot, es pot argumentar que major quantitat d'informació no pressuposa major qualitat, ni major capacitat per part del ciutadà per seleccionar-la i processar-la. De fet, Internet podria haver-se convertit en un espai on els ja políticament sofisticats troben nous mecanismes, eixamplant així els biaixos en quant a recursos disponibles per a la participació política (Davis, 1999).

Però també és cert que Internet introdueix un canvi qualitatiu en termes de metodologia o fins i tot en actitud i comportament. Existeix un debat molt interessant entorn de l'interrogant sobre la neutralitat de la tecnologia (Wolton, 1999; Martín Granados, 2003) o la seva capacitat per produir una identitat diferenciada o "identitat electrònica" (Rieffel 2005). De fet, les noves tecnologies comporten un canvi que va més enllà de la seva vessant funcional. Les transformacions han d'entendre's en un sentit més ampli, ja que la tecnologia comporta canvis en les pròpies formes en què els individus s'organitzen i interactuen (Mulder, 1999). Això afecta per una banda al ciutadà, però especialment als diferents actors que actuen en l'esfera política. De fet, alguns d'ells han interioritzat aquests canvis de forma especialment contundent. És el cas dels moviments socials i altres actors que recorren a formes de participació no

convencionals, que s'han adaptat de forma ràpida al nou paradigma marcat per les noves tecnologies. Gràcies precisament a una idiosincràsia basada en formes d'organització horitzontal, una orientació estratègica i el predomini de lògiques de tasques compartides i treball en xarxa, els moviments socials van ser els pioners en la utilització d'Internet per a la seva mobilització (López, Roig i Sábada: 2003). Això contrasta amb les hipòtesis alarmistes que plantegen el risc que Internet comporti la individualització del ciutadà no organitzat, que actuaria en tot cas de forma aïllada i puntual, en funció d'inquietuds molt focalitzades, comportant aquest fenomen un procés d'atomització de la societat (Noveck, 2000; Davis, 1999).

Paral·lelament, les institucions de la democràcia representativa s'han adaptat a les noves tecnologies a un ritme més lent i pragmàtic. Inicialment, la utilització d'eines com Internet responia a qüestions d'imatge més que de contingut: la presència a la xarxa era indispensable si es volia demostrar modernitat. Per tant, sovint es prioritzava el fet de ser present, més que la implementació d'una estratègia meditada per aprofitar les possibilitats d'Internet. Això ha comportat crítiques en quant a les veritables intencions d'unes elits polítiques que no es mostrarien especialment proclius a dinamitzar espais participatius no convencionals ni a acceptar la legitimitat o força vinculant de formes més noves de participació ciutadana en els processos de presa de decisió (Subirats, 2003).

Però també és cert que l'evolució en els darrers anys en quant a usos d'Internet deixa entreveure un major aprofitament d'aquesta eina. En trobem exemples clars en l'ús de la xarxa que estan fent els polítics en època electoral (per exemple, utilitzant pàgines *web* per transmetre missatges, captar simpatitzants i voluntaris o fins i tot donacions). També fora del període electoral s'estan desenvolupant nous fenòmens, com en el cas dels *blogs*, que demostren que les elits polítiques també estan adquirint un grau de coneixement i *expertise* que els permet entrar en contacte amb el ciutadà de forma més directa i continuada. Alguns autors han constatat la possible existència d'un paral·lisme entre aquestes pràctiques i l'ús polític dels mitjans de comunicació, fenomen que ha estat identificat sovint com una de les causes de la desafecció política (Newton, 1999). Si el ciutadà percep sovint un ús electoralista de mitjans com la televisió, i això comporta una valoració a la baixa dels membres de l'esfera política, perquè a Internet hauria de ser diferent? El cert és que diversos estudis atorguen al consum de les noves tecnologies una relativa capacitat mobilitzadora en relació a la política, fins i tot en la seva vessant més institucional o convencional (Norris, 2003 i 2000; Tolbert i Macneil, 2003).

Sigui com sigui, l'esfera governant de la democràcia representativa no voldrà (no hauria de voler) deixar escapar l'oportunitat de "recuperar" al ciutadà desafecte, dotant-lo de nous instruments per a l'apropament i l'intercanvi. D'altra forma, l'alternativa no convencional a la xarxa estarà sempre present. Ara bé, la presència a la xarxa ha d'estar basada en una estratègia que tingui presents les característiques d'Internet, que seran les que promoguin una determinada actitud dels ciutadans en el seu contacte amb les elits. L'oferta a la xarxa ha de tenir en compte la forma que adoptarà la demanda dels ciutadans, el sentiment d'eficàcia dels quals prendrà també un caràcter més pronunciat.

b) El rol dels Parlaments en aquest nou escenari.

Les noves tecnologies, amb Internet al capdavant, ofereixen un nou escenari per a la connexió – mai millor dit – de representants i representats (Ward, Gibson i Lusoli, 2006; Norris, 2001). Davant la necessitat de reconduir l'alienació ciutadana, i constatada l'evidència de la vigència dels valors democràtics, els Parlaments apareixen com un espai privilegiat per tractar de donar resposta a la manca de mecanismes que permetin una veritable articulació de demandes ciutadanes. Com s'ha dit, dins de l'esfera convencional els Parlaments es caracteritzen pel manteniment d'un relatiu prestigi enfront d'altres d'institucions. Cal recordar també el seu caràcter deliberatiu i d'esfera de creació de consens. Es tracta justament de qualitats properes a les característiques que es destaquen de la nova metodologia sorgida de les noves tecnologies que es contraposen a les formes jeràrquiques de relació de poder. És per això que el desenvolupament i la utilització d'una pàgina *web* per part d'una institució representativa d'aquest rang esdevé molt més que una anècdota.

En aquest sentit, cal diferenciar entre els possibles usos que permet Internet a una institució com un Parlament pel què fa a les seves relacions amb el ciutadà. Existeix certa literatura d'avaluació de les *webs* desenvolupades en l'àmbit polític: *webs* de partits, de governs locals, de l'administració pública, etc. També en relació als Parlaments es detecta un interès creixent per avaluar les possibilitats de la seva presència a la xarxa. Els diferents autors que han dut a terme anàlisis d'aquest tipus tracten de desenvolupar tipologies dels serveis oferts pels Parlaments *online* (Campbell, Harrop i Thompson, 1999; Taylor i Burt, 1999; Norris, 2000; Dader, 2003). Existeixen diverses propostes, però totes elles comparteixen certs elements en comú. Si deixem de banda les qüestions de disseny i accessibilitat, generalment es posa

l'èmfasi en dos grans aspectes que haurien de ser presents en una *web* parlamentària: la provisió d'informació d'una banda i la possibilitat d'una interacció amb el ciutadà de l'altra.

El cas de la informació política és especialment rellevant i centrarà part de les anàlisis d'aquesta recerca. D'una banda, forma part de la pròpia definició de la democràcia actual on les institucions representatives responen davant dels ciutadans que han delegat en elles l'execució de la seva sobirania. La informació es troba a la base de la capacitat del ciutadà per exercir un control sobre aquest exercici. No hi ha *responsiveness* ni *accountability* sense informació política. Precisament una de les crítiques en la constatació del fenomen de la desafecció sorgeix del fet que els ciutadans no perceben que disposen de la suficient informació. La manca d'informació implica desconeixement sobre la gestió dels representants i aquest desconeixement condueix a la desconfiança i la reprovació : "Public satisfaction with representative institutions is a function of the information to which citizens are exposed, the criteria by which the public evaluates government and politics, and the actual performance of those institutions. Thus, a decline in satisfaction might be due to a change in any of these variables." (Putnam, Pharr i Dalton: 2000, p.23). La informació implica transmissió de coneixement, capacitat per explicar l'obra legislativa i de govern i aporta legitimitat per sí mateixa, en tant que demostració de transparència. Qualsevol institució que pretengui recuperar la satisfacció dels ciutadans respecte de la seva tasca ha de tenir en compte les possibilitats de les noves tecnologies en termes de provisió d'informació.

Des del punt de vista del ciutadà, si bé la provisió o l'intercanvi d'informació no es considera participació política com a tal (Anduiza i Bosch, 2004), resulta un pas previ imprescindible. L'accés a informació representa un component bàsic de la sofisticació política (Luskin, 1990). D'una banda, comporta un procés de contextualització i provoca una determinada representació i percepció de la realitat (Mulder, 1999). Però a més, estar informat forma part d'una actitud cívica, ja que implica interès i responsabilitat. Accedir a informació política té per tant conseqüències sobre el comportament, sent l'avant-sala de la participació (Bimber, 2003). La provisió d'informació és doncs un element que les elits han de garantir, no només en relació al contracte democràtic que regeix la seva activitat, sinó per ser virtuosa en sí mateixa pel ciutadà.

Certament, Internet permet una transformació dels modes de transmissió d'informació clàssics (Vedel, 2003). Per una banda, es modifica la disponibilitat d'informació en termes de quantitat. Però la xarxa permet també millorar el nivell de detall sobre el contingut d'aquesta informació. Un Parlament pot posar a l'abast del ciutadà informació relacionada amb el gran nombre d'àrees sobre les que legisla. Això requereix també, tot i que comporta una dedicació i certs esforços, que aquesta informació sigui actualitzada amb regularitat (Campbell, Harrop i Thompson, 1999). D'aquesta manera, el ciutadà pot accedir-hi prescindint de la figura del *gatekeeper* o filtre exercit pels mitjans de comunicació o els líders d'opinió. Internet ofereix l'accés directe a les fonts primàries d'una informació, en aquest cas el propi legislador.

Ara bé, les tesis de la teoria democràtica elitista basen part de la seva argumentació en el fet que per gestionar la informació de les societats complexes actuals i utilitzar-la per generar els *outputs* adequats, calen unes capacitats específiques i una dedicació exclusiva. D'aquí que l'activitat de la classe política de les democràcies representatives tingui un caràcter professional. Però si s'accepta la necessitat d'una intervenció del ciutadà complementària a aquesta activitat representativa, no només resulta imprescindible posar la informació adient al seu abast, sinó que cal adaptar-la a les seves característiques. La informació, per assolir les seves implicacions en relació a una actitud cívica i per promoure una transparència sincera i real, ha de ser accessible tant en termes quantitius com qualitius. No es tracta doncs senzillament de "penjar" el màxim d'informació aprofitant una eina com és una pàgina *web*. La informació ha de ser ordenada i classificada, emmarcada en el context i els antecedents i perquè no, analitzada o avaluada. Aquest darrer punt forma part sovint del contingut d'espais paral·lels als de la *web* d'un Parlament com són les *webs* dels partits polítics o els *blogs* de personalitats polítiques o intel·lectuals.

El segon gran component de tota *web* parlamentària identificat per les anàlisis dutes a terme fins el moment entra de forma més clara en la seva oferta participativa. Es tracta de la possibilitat d'interactuar o mantenir canals de comunicació oberts entre representants i representats. El pas previ que suposa la provisió d'informació constitueix en certa forma l'inici d'una comunicació des de l'elit cap a l'esfera civil en un sentit *top-down*. Llavors, cal preveure que es desencadenin les diverses implicacions exposades més amunt en tant que procés d'assimilació d'aquesta i altres informacions. S'espera una resposta per part del ciutadà, que pot esdevenir alguna forma de participació política. En l'esquema clàssic de comunicació, estaríem parlant

del *feedback* des del receptor de la informació – reconvertit en emissor – cap a la font de la mateixa.

Internet no només permet que aquest fluxe de retorn de la comunicació es dugui a terme, sinó que el dota de noves característiques i possibilitats. Per una banda, a través del correu electrònic, a més de mantenir un component individualitzat o particularista, el ciutadà disposa d'un mecanisme de baix cost a través del qual l'intercanvi pot ser instantani malgrat les distàncies físiques. Llavors, la possibilitat d'adreçar un missatge o demanda a la persona que ha de debatre un *issue* en una cambra legislativa es converteix en participació política per la seva clara vocació d'intervenció o influència sobre el procés decisonal.

Però a més del contacte mitjançant el correu electrònic, Internet permet altres tipus d'interacció entre representants i representats que serveixen alhora d'emissió *bottom-up* d'opinió i demandes, sense estar limitades a una transmissió de caràcter lineal. Serveis com els xats, els fòrums de debat o una simple enquesta *online* introdueixen un cop més un canvi qualitatiu en adoptar un sistema comunicacional que permet la participació de múltiples emissors i receptors en temps real. Es trenca així amb la jerarquia pròpia dels intercanvis lineals i es fa d'una forma pública que contribueix a la demostració de transparència per part de la institució que ofereix aquest servei.

Tot i això, el cert és que constitueix un element de debat el determinar si algunes d'aquestes formes d'intercanvi (especialment xats i fòrums) poden considerar-se un mecanisme de deliberació en versió *online* que enriqueix la creació d'un fons argumental previ a la deliberació, en aquest cas, el debat parlamentari (Sunstein, 2003; Davis 1999). De tota manera, la interacció eludint formes jerarquitzades de relació seria virtuosa en permetre trencar amb la sensació de llunyania detectada pels analistes de la desafecció. Al mateix temps, aquesta possibilitat d'intercanvi entre diputats i ciutadans encaixa un cop més amb una definició de participació que posa l'èmfasi en els objectius del participant: influir en el procés de presa de decisió.

En realitat, es pot argumentar que no forma part dels parlamentaris participar d'una comunicació que pot prendre un caràcter personalitzat i que pressuposa la capacitat per donar una resposta instantània. El mandat imperatiu que podria sorgir d'una demanda concreta d'un representat ha estat justament vedat en favor de la capacitat de deliberació i de consens que es persegueix en una assemblea legislativa.

A més, cal recordar l'existència de la fractura digital que deixa en mans de només una part de la ciutadania la capacitat per accedir *online* als seus representants. La participació a través d'Internet alimentaria l'existència d'un gap entre aquells que poden fer ús d'aquesta eina per influir políticament. Malgrat això, es tracta d'afegir una nova possibilitat per tal que la comunicació sigui efectiva també des de l'esfera civil fins a l'elit més enllà del període electoral i paral·lelament a altres formes no convencionals de participació. Llavors, el diputat, que recordem que realitza una tasca de caràcter professional, pot fer ús dels *inputs* que li arriben des de totes i cadascuna de les vies possibles. A més, el risc que les demandes expressades *online* eixamplin un gap participatiu no ha estat totalment demostrat. Al contrari, es tracta d'una qüestió que genera encara debat entre els partidaris de les teories del reforçament – Internet reforça la desigualtat d'oportunitats en afavorir a aquells que ja disposen dels recursos per participar – i els qui defensen les teories de la mobilització – Internet té capacitat per mobilitzar també a parts de la societat apàtica políticament mitjançant altres vies (Gibson, Lusoli i Ward 2005, Norris 2001, Krueger 2002).

En tot cas, cal preveure que la implementació d'aquests nous mecanismes pot respondre a una voluntat efectiva d'obrir espais d'intercanvi o un cop més a una estratègia d'imatge. Com s'ha esmentat més amunt, la voluntat política continua sent un element indispensable. Proveir al ciutadà d'una oferta participativa té conseqüències sobre l'augment de les demandes i dóna peu a una necessitat de resposta i que aquesta sigui adequada. D'altra banda, l'existència de certs mecanismes a les *webs* dels Parlaments no és per si mateixa indicadora d'un canvi qualitatiu en el propi funcionament d'aquestes cambres. L'impacte sobre les tasques purament legislatives són difícils de mesurar quan els mecanismes d'intervenció ciutadana no tenen caràcter vinculant, i sobretot, quan l'espai de transmissió d'informació i recepció de demandes es troba ubicat en una esfera pública, però el seu tractament posterior passa a formar part d'un espai que deixa de ser visible per al ciutadà.

En qualsevol cas, aquesta recerca pretén observar en quina mesura els Parlaments es doten dels espais que compleixen amb aquesta doble potencialitat d'Internet: la provisió d'informació i la possibilitat d'una interacció amb el ciutadà. Existeix un ventall força ampli de possibles aplicacions tecnològiques per implementar aquestes formes més o menys participatives des d'una *web*. Fent una observació de les principals *webs* parlamentàries es vol precisament inventariar quines són les més utilitzades, quina forma de classificació es pot assolir en termes de consecució dels

objectius participatius i en quin grau unes i altres webs les utilitzen en major o menor mesura.

2.- CASOS I METODOLOGIA

La selecció de pàgines *web* que s'han analitzat respon a un doble criteri: per una banda, es pretén observar l'oferta participativa *online* dels Parlaments del nostre entorn (Catalunya, països europeus i altres Comunitats Autònomes a Espanya). D'altra banda, s'han seleccionat pàgines *web* de Parlaments de països que han destacat precisament per la seva aposta pels espais participatius (Escòcia i Brasil).

En el cas de l'entorn europeu, cal mencionar que donades algunes limitacions lingüístiques s'ha optat per excloure de l'anàlisi algunes *webs*. És el cas de Suècia, Finlàndia, Àustria, Països Baixos, Dinamarca i Grècia. Sovint, l'existència d'una versió anglesa d'aquestes pàgines no resulta suficient, ja que no incorpora els mateixos continguts o no està adreçada al mateix públic que la versió en la llengua original. Per compensar relativament aquestes baixes, s'ha optat per incloure el cas suís, tot i no ser membre de la UE, a banda dels casos ja esmentats d'Escòcia i Brasil.

L'accés a les *webs* es va dur a terme durant el mes d'abril de 2006. En bona part d'aquell període, la pàgina de la ciutat autònoma de Melilla no funcionava correctament i es va optar per excloure-la de l'anàlisi. Per últim cal esmentar que en els casos de sistemes bicamerals, les dades fan referència exclusivament la cambra baixa.

Així, a continuació es presenta el llistat definitiu de les pàgines *web* analitzades:

Catalunya	http://www.parlament-cat.net/
<hr/>	
Europa i altres	
Alemanya	http://www.bundestag.de/
França	http://www.assemblee-nationale.fr/
Itàlia	http://www.parlamento.it/
Bèlgica	http://www.fed-parl.be/
Luxemburg	http://www.chd.lu/default.jsp
Gran Bretanya	http://www.parliament.uk/
Irlanda	http://www.oireachtas.ie/
Portugal	http://www.parlamento.pt/
Escòcia	http://www.scottish.parliament.uk/home.htm
Suïssa	http://www.parlament.ch/f/homepage.htm
Brasil	http://www2.camara.gov.br/

Espanya

Congrés dels Diputats	http://www.congreso.es/
Senat	http://www.senado.es/
Andalusia	http://www.parlamentodeandalucia.es/
Aragó	http://www.cortesaragon.es/
Astúries	http://www.jgpa.es/
Cantàbria	http://www.parlamento-cantabria.es/
Castella La Manxa	http://www.cortesclm.es/
Castella Lleó	http://www.ccyi.es/
Ceuta	http://www.ciceuta.es/
Com. de Madrid	http://www.asambleamadrid.es/
Com. Valenciana	http://www.cortsvalencianes.es/
Euskadi	http://parlamento.euskadi.net/
Extremadura	http://www.asambleaex.es/
Galícia	http://www.parlamentodegalicia.es/
Illes Balears	http://web.parlamentib.es/
Illes Canàries	http://www.parcn.es/
La Rioja	http://www.parlamento-larioja.org/
Múrcia	http://www.asambleamurcia.es/
Navarra	http://www.parlamento-navarra.es/

L'anàlisi d'aquestes pàgines es presenta a partir de dues formes d'aproximació diferents. Es pretén d'una banda tenir una visió més descriptiva de l'oferta participativa de cadascuna de les webs per disposar d'alguna mena d'inventari de les diverses formes de participació que implementen els Parlaments del nostre entorn. D'altra banda, a partir d'aquestes dades es presenta una anàlisi comparada, tant en termes geogràfics com per tipus de mecanismes que s'utilitzen amb major o menor mesura. A continuació es detalla la metodologia emprada en cadascuna d'elles.

En primer lloc, s'ha definit una bateria teòrica de paràmetres a observar en cadascuna de les webs. Aquesta classificació tracta de recollir els dos objectius que pot perseguir un Parlament en la implementació d'aquests instruments: la provisió d'**informació** i l'existència de mecanismes que permeten una **interacció** amb el ciutadà. A més a més, donada l'amplitud d'aquest segon paràmetre, s'ha diferenciat entre mecanismes de caràcter més o menys lineal. Com s'ha dit més amunt, d'una banda es pot dur a terme un **contacte** entre representants i representats d'una manera lineal, directa i privada a través de mecanismes com el correu electrònic. Però a més, Internet també ofereix espais a través dels quals els ciutadans facin arribar la seva **opinió** als seus representants de forma pública i en un intercanvi amb múltiples emissors i receptors.

Així, s'han establert tres grans dimensions que s'han anomenat: **transparència, contacte i opinió**. Cadascuna d'aquestes dimensions es compon de 4 mecanismes que pot oferir una *web* parlamentària. S'ha procedit puntuant cada pàgina *web* en funció de l'existència o no dels mecanismes seleccionats. Cal dir que en aquesta primera fase de la recerca, les puntuacions atorgades no discriminen entre el caràcter més o menys participatiu dels mecanismes. Quan el mecanisme existeix, se li atorga 1 punt a la *web*. En cas contrari, el "marcador" de la *web* suma 0 punts. En algun cas, considerant que l'oferta en un determinat mecanisme és fins i tot millor del que s'esperava, la puntuació concedida és de 1,5 punts. També en alguna ocasió, s'atorga una puntuació intermèdia de 0,5 punts quan no es satisfan de forma completa els requisits del mecanisme analitzat.

Amb aquestes dades, s'ha construït una fitxa individual per cada cambra legislativa on es comptabilitza la seva puntuació global i desglossada per cada dimensió. Les puntuacions estan estandarditzades sobre 100%, corresponent a la màxima puntuació possible. A continuació es presenta la classificació dels mecanismes observats:

Classificació dels mecanismes que componen cada dimensió

I- Transparència

Aquesta dimensió mesura la voluntat d'establir un fluxe d'informació *top-down*. Com s'ha dit, la transmissió d'informació, tot i que no es considera participació com a tal, és un pas previ indispensable ja que garanteix que el ciutadà disposa d'un mínim de recursos abans d'exercir alguna forma de participació. D'altra banda, la transparència és una font de legitimitat pel Parlament. Els elements que s'han inclòs en aquest apartat són els següents:

1- Documentació:

S'ha comprovat si la *web* ofereix documentació sobre la tasca legislativa (lleis, projectes de llei, textos fonamentals, etc.).

2- Retransmissió en directe:

S'ha comprovat si el ciutadà pot seguir en directe la retransmissió dels plens de la cambra a través de la pròpia *web*.

3- Projectes oberts:

S'ha verificat si, a banda de la documentació legal bàsica, la *web* ofereix informació actualitzada de l'estat de les tramitacions legals que es troben en marxa (textos provisionals, agenda, etc.).

4- Llista de distribució:

S'ha puntuat l'existència d'un mecanisme de distribució d'informació a través del correu electrònic del ciutadà que ho sol·liciti.

II- Contacte

Aquesta és una dimensió que entra de forma més clara en el concepte de participació. Es tracta en aquest cas d'oferir la possibilitat que qui prengui la iniciativa sigui el propi ciutadà, donant-li la possibilitat d'entrar en contacte amb els seus representants de forma relativament directa i lineal. En aquest sentit, s'ha diferenciat entre:

1 i 2- Contacte institucional a través d'adreça i/o formulari:

S'ha puntuat l'existència d'una adreça de correu electrònic institucional a la qual el ciutadà pugui adreçar els seus dubtes o suggeriments. En alguns casos, l'alternativa (o complement) consisteix en un formulari que el ciutadà pot omplir i enviar a través de la pròpia *web*. S'ha atorgat un punt en cada cas. Cal fer constar que s'han exclòs d'aquest mecanisme aquelles adreces de correu electrònic o formularis relacionats amb qüestions tècniques (*webmaster*), administratives o relatives als serveis de la cambra.

3- Contacte amb membres del Parlament: grup parlamentari:

S'ha comprovat l'existència d'adreces de correu electrònic dels grups parlamentaris.

4- Contacte amb membres del parlament: contacte individual:

S'ha comprovat si els diputats ofereixen una adreça de correu electrònic individual.

III- Opinió

Aquesta dimensió aborda de forma més concreta la definició de participació política adoptada en aquesta recerca. A través dels mecanismes que es recullen en aquest apartat es produeix una expressió d'opinió i de demandes pública i directa, que no limita el nombre d'emissors ni receptors i que sovint comporta una resposta immediata. A continuació es desglossen els mecanismes d'aquesta dimensió:

1- Enquestes/consultes:

Tot i els dubtes que puguin generar en quant a representativitat i funcionament tècnic (control de resposta múltiple), s'ha puntuat l'existència de consultes *online* sobre temes polítics.

2- Espai per deixar opinió:

Més enllà de l'oferta de formularis o correus electrònics de contacte personal o institucional, s'ha puntuat el fet que els Parlaments ofereixin un espai on el ciutadà pugui deixar palesa una opinió o suggeriment. La diferència amb els mecanismes de contacte exposats més amunt es dona per dues circumstàncies. En primer lloc, aquests espais no tenen perquè donar lloc a comunicacions cap a un destinatari en concret sinó que poden constituir un instrument per deixar palesa una opinió; i en segon lloc, es tracta d'opinions que queden publicades a la pròpia *web*, i que per tant poden ser llegides tant pels membres de la cambra com per altres ciutadans.

3- Fòrum de debat:

Aquest mecanisme representa un dels principals avantatges que incorporen les noves tecnologies a la participació política, ja que permet una comunicació entre els mateixos ciutadans. S'ha puntuat l'existència de fòrums de debat relacionats amb qüestions polítiques i d'actualitat.

4- Xat amb diputats:

Es tracta del mecanisme que permet una major proximitat entre membres del Parlament i ciutadans, en una comunicació basada en l'intercanvi immediat malgrat les distàncies físiques. S'ha puntuat la celebració prèvia o anunciada d'un o més xats amb diputats.

Cadascuna de les fitxes individuals recull doncs la puntuació de cada *web* parlamentària per cada mecanisme, i el seu global per dimensió. Com s'ha dit, es puntua cada mecanisme amb 0 (no existeix) i 1 (sí existeix). I en alguns casos, existeix una puntuació intermèdia (0,5) o superior (1,5)¹. D'aquesta manera, es pot observar quin ús fa cadascun dels Parlaments analitzats de les diverses possibilitats existents a Internet en quant a oferta participativa. Les fitxes es presenten a l'apartat 3.

Pel què fa a la segona aproximació d'anàlisi, aquesta consisteix en una comparació de les diferents *webs*. Amb les dades de cada cas es va construir una base dades per tal de contrastar les puntuacions d'una manera conjunta. L'apartat 4 presenta els resultats per cadascuna de les dimensions i mostra quins són els mecanismes més emprats pels Parlaments i si existeixen àmbits geogràfics on determinats mecanismes són més utilitzats. La diversitat de les *webs* seleccionades permet justament dur a terme una comparació entre Catalunya, l'àmbit europeu (països europeus i Escòcia), l'àmbit espanyol (Congrés, Senat i resta de Comunitats Autònomes) i Brasil.

A continuació, s'ha volgut distingir entre els diferents graus participatius de cadascun dels mecanismes observats. Com s'ha dit, el caràcter participatiu de certs mecanismes, per exemple de la dimensió de transparència, no es pot considerar equivalent a l'existència de mecanismes de contacte o d'espais de debat o opinió. Per això, s'han ordenat els mecanismes en funció del seu component participatiu i s'ha establert una ponderació per a les puntuacions obtingudes. S'estableix així una gradació que dona lloc a una puntuació final en el que s'ha anomenat **eix de l'oferta participativa**.

El següent quadre mostra les ponderacions atorgades a cada mecanisme i la seva puntuació a l'eix de participació:

¹ Per exemple, en relació a l'existència d'adreces de correu electrònic individuals, quan no tots els membres de la cambra publiquen la seva adreça, s'atorguen 0,5 punts. Quan es tracta de la totalitat de diputats i diputades, s'atorga 1 punt. El cas de la puntuació extra correspon al mecanisme de retransmissió en directe. Per exemple, la web del Parlament de la Comunitat Valenciana no només ofereix les retransmissions dels plens en directe, sinó que disposa d'un arxiu de les sessions anteriors.

	Dimensió / Mecanisme	Rang puntuació inicial	Ponderació	Puntuació màxima en l'eix de participació
<i>Transparència</i>	Documentació	0 - 1	1	1
	Retransmissió en directe	0 - 1 - 1,5	2	3
	Projectes oberts	0 - 0,5 - 1	3	3
	Llista de distribució	0 - 0,5 - 1	4	4
<i>Contacte</i>	Contacte institucional (formulari)	0 - 0,5 - 1	5	5
	Contacte institucional (adreça)	0 - 0,5 - 1	5	5
	Contacte amb grup parlamentari	0 - 0,5 - 1	7	7
	Contacte amb parlamentari/a	0 - 0,5 - 1	8	8
<i>Opinió</i>	Enquestes i consultes	0 - 0,5 - 1	5	5
	Espai per deixar opinió	0 - 0,5 - 1	6	6
	Fòrum de debat	0 - 0,5 - 1	7	7
	Xat amb diputats/des	0 - 0,5 - 1	8	8
			<i>Total:</i>	<i>62</i>

D'aquesta manera el rang final de l'eix de participació varia de 0 a 62 punts, on 0 equivaldria al mínim d'oferta participativa i 62 al màxim. En tot cas, l'eix ha estat estandarditzat de 0 a 100%. L'últim apartat d'aquesta recerca analitza els resultats obtinguts pels diferents Parlaments en aquest eix, en la seva puntuació global i desglossada per dimensions, de manera que es comparen els diferents àmbits geogràfics.

3.- FITXES DE L'OFERTA PARTICIPATIVA DE CADA PARLAMENT.

Clau: cada fitxa presenta els resultats obtinguts per cada Parlament en cadascuna de les dimensions. El resultat per dimensió ha estat estandarditzat a una escala de 0 a 100%.

Els colors mostren l'existència o no de cada mecanisme:

- Verd: el mecanisme és ofert pel Parlament.
- Àmbar: el mecanisme és ofert, però sense assolir la puntuació màxima (ex: no tots els diputats/des disposen de adreça de correu electrònic, sinó només una part).
- Vermell: la pàgina *web* no ofereix aquest mecanisme.

WEBS EUROPEES I BRASIL

ALEMANYA

<http://www.bundestag.de>

Transparència i informació

- Documentació
- Retransmissió en directe
- Projectes oberts
- Llista de distribució

100%

Contacte

Institucional

- Adreça
- Formulari

Diputats

- Adreça
- Grup parlamentari

100%

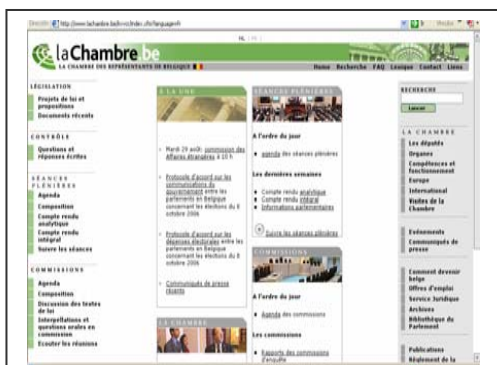
Opinió

- Fòrum de debat
- Espai per deixar opinió
- Xat amb diputat
- Enquestes / consultes

100%

BÈLGICA

[http://www.fed-parl.be /](http://www.fed-parl.be/)

Transparència i informació

- Documentació
- Retransmissió en directe
- Projectes oberts
- Llista de distribució

58,3%

Contacte

Institucional

- Adreça
- Formulari

Diputats

- Adreça
- Grup parlamentari

85,7%

Opinió

- Fòrum de debat
- Espai per deixar opinió
- Xat amb diputat
- Enquestes / consultes

0%

ESCÒCIA

[http://www.scottish.parliament.uk /](http://www.scottish.parliament.uk/)

Transparència i informació

Documentació

Retransmissió en directe

Projectes oberts

Llista de distribució

75%

Contacte

Institucional

Adreça
Formulari

Diputats

Adreça
Grup parlamentari

71,4%

Opinió

Fòrum de debat

Espai per deixar opinió

Xat amb diputat

Enquestes / consultes

60%

FRANÇA

<http://www.assemblee-nationale.fr/>

Transparència i informació:

Documentació

Retransmissió en directe

Projectes oberts

Llista de distribució

83,3%

Contacte

Institucional

Adreça
Formulari

Diputats

Adreça
Grup parlamentari

57,1%

Opinió

Fòrum de debat

Espai per deixar opinió

Xat amb diputat

Enquestes / consultes

40%

IRLANDA

<http://www.oireachtas.ie/>

Transparència i informació

Documentació

Retransmissió en directe

Projectes oberts

Llista de distribució

75%

Contacte

Institucional

Adreça
Formulari

Diputats

Adreça
Grup parlamentari

85,7%

Opinió

Fòrum de debat

Espai per deixar opinió

Xat amb diputat

Enquestes / consultes

0%

ITÀLIA

<http://www.parlamento.it/>

Transparència i informació

Documentació

Retransmissió en directe

Projectes oberts

Llista de distribució

50%

Contacte

Institucional

Adreça
Formulari

Diputats

Adreça
Grup parlamentari

57,1%

Opinió

Fòrum de debat

Espai per deixar opinió

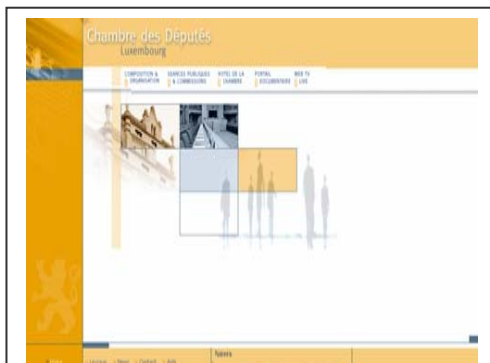
Xat amb diputat

Enquestes / consultes

0%

LUXEMBURG

[http://www.chd.lu /](http://www.chd.lu/)

Transparència i informació

Documentació

Retransmissió en directe

Projectes oberts

Llista de distribució

16,7%

Contacte

Institucional

Adreça
Formulari

Diputats

Adreça
Grup parlamentari

100%

Opinió

Fòrum de debat

Espai per deixar opinió

Xat amb diputat

Enquestes / consultes

0%

PORTUGAL

[http://www.parlamento.pt /](http://www.parlamento.pt/)

Transparència i informació

Documentació

Retransmissió en directe

Projectes oberts

Llista de distribució

62,5%

Contacte

Institucional

Adreça
Formulari

Diputats

Adreça
Grup parlamentari

100%

Opinió

Fòrum de debat

Espai per deixar opinió

Xat amb diputat

Enquestes / consultes

30%

GRAN BRETANYA

[http://www.parliament.uk /](http://www.parliament.uk/)

Transparència i informació

Documentació

Retransmissió en directe

Projectes oberts

Llista de distribució

100%

Contacte

Institucional

Adreça
Formulari

Diputats

Adreça
Grup parlamentari

57,1%

Opinió

Fòrum de debat

Espai per deixar opinió

Xat amb diputat

Enquestes / consultes

0%

SUISSA

[http://www.parlament.ch /](http://www.parlament.ch/)

Transparència i informació

Documentació

Retransmissió en directe

Projectes oberts

Llista de distribució

83,3%

Contacte

Institucional

Adreça
Formulari

Diputats

Adreça
Grup parlamentari

100%

Opinió

Fòrum de debat

Espai per deixar opinió

Xat amb diputat

Enquestes / consultes

0%

BRASIL

<http://www2.camara.gov.br/>

Transparència i informació

Documentació

Retransmissió en directe

Projectes oberts

Llista de distribució

83,3%

Contacte

Institucional

Adreça

Formulari

Individual (diputats)

Adreça

Grup parlamentari

85,7%

Opinió

Fòrum de debat

Espai per deixar opinió

Xat amb diputat

Enquestes / consultes

70%

CATALUNYA

CATALUNYA

<http://www.parlament-cat.net/>

Transparència i informació

Documentació

Retransmissió en directe

Projectes oberts

Llista de distribució

75%

Contacte

Institucional

Adreça

Formulari

Individual (diputats)

Adreça

Grup parlamentari

85,7%

Opinió

Fòrum de debat

Espai per deixar opinió

Xat amb diputat

Enquestes / consultes

50%

WEBS ESPANYA I COMUNITATS AUTÒNOMES

CONGRÉS

<http://www.congreso.es/>

Transparència i informació

Documentació

Retransmissió en directe

Projectes oberts

Llista de distribució

25%

Contacte

Institucional

Adreça

Formulari

Individual (diputats)

Adreça

Grup parlamentari

57,1%

Opinió

Fòrum de debat

Espai per deixar opinió

Xat amb diputat

Enquestes / consultes

0%

SENAT

<http://www.senado.es/>

Transparència i informació

Documentació

Retransmissió en directe

Projectes oberts

Llista de distribució

58,3%

Contacte

Institucional

Adreça

Formulari

Individual (diputats)

Adreça

Grup parlamentari

35,7%

Opinió

Fòrum de debat

Espai per deixar opinió

Xat amb diputat

Enquestes / consultes

30%

ANDALUSIA

<http://www.parlamentodeandalucia.es/>

Transparència i informació

Documentació

Retransmissió en directe

Projectes oberts

Llista de distribució

58,3%

Contacte

Institucional

Adreça
Formulari

Individual (diputats)

Adreça
Grup parlamentari

71,4%

Opinió

Fòrum de debat

Espai per deixar opinió

Xat amb diputat

Enquestes / consultes

0%

ARAGÓ

<http://www.cortesaragon.es/>

Transparència i informació

Documentació

Retransmissió en directe

Projectes oberts

Llista de distribució

50%

Contacte

Institucional

Adreça
Formulari

Individual (diputats)

Adreça
Grup parlamentari

57,1%

Opinió

Fòrum de debat

Espai per deixar opinió

Xat amb diputat

Enquestes / consultes

0%

ASTÚRIES

<http://www.jgpa.es/>

Transparència i informació

Documentació

Retransmissió en directe

Projectes oberts

Llista de distribució

16,7%

Contacte

Institucional

Adreça
Formulari

Individual (diputats)

Adreça
Grup parlamentari

14,3%

Opinió

Fòrum de debat

Espai per deixar opinió

Xat amb diputat

Enquestes / consultes

0%

CANTÀBRIA

[http://www.parlamento-cantabria.es /](http://www.parlamento-cantabria.es/)

Transparència i informació

Documentació

Retransmissió en directe

Projectes oberts

Llista de distribució

25%

Contacte

Institucional

Adreça
Formulari

Individual (diputats)

Adreça
Grup parlamentari

42,9%

Opinió

Fòrum de debat

Espai per deixar opinió

Xat amb diputat

Enquestes / consultes

0%

CASTELLA-LLEÓ

<http://www.ccy.l.es/>

Transparència i informació

Documentació

Retransmissió en directe

Projectes oberts

Llista de distribució

58,3%

Contacte

Institucional

Adreça

Formulari

Individual (diputats)

Adreça

Grup parlamentari

64,3%

Opinió

Fòrum de debat

Espai per deixar opinió

Xat amb diputat

Enquestes / consultes

0%

CASTELLA LA MANXA

<http://www.cortesclm.es/>

Transparència i informació

Documentació

Retransmissió en directe

Projectes oberts

Llista de distribució

16,7%

Contacte

Institucional

Adreça

Formulari

Individual (diputats)

Adreça

Grup parlamentari

57,1%

Opinió

Fòrum de debat

Espai per deixar opinió

Xat amb diputat

Enquestes / consultes

0%

CEUTA

<http://www.ciceuta.es/>

Transparència i informació

Documentació

Retransmissió en directe

Projectes oberts

Llista de distribució

16,7%

Contacte

Institucional

Adreça

Formulari

Individual (diputats)

Adreça

Grup parlamentari

14,3%

Opinió

Fòrum de debat

Espai per deixar opinió

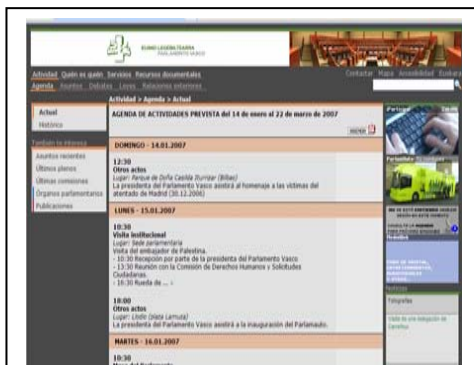
Xat amb diputat

Enquestes / consultes

30%

EUSKADI

<http://www.parlamento.euskadi.net/>

Transparència i informació

Documentació

Retransmissió en directe

Projectes oberts

Llista de distribució

83,3%

Contacte

Institucional

Adreça

Formulari

Individual (diputats)

Adreça

Grup parlamentari

50%

Opinió

Fòrum de debat

Espai per deixar opinió

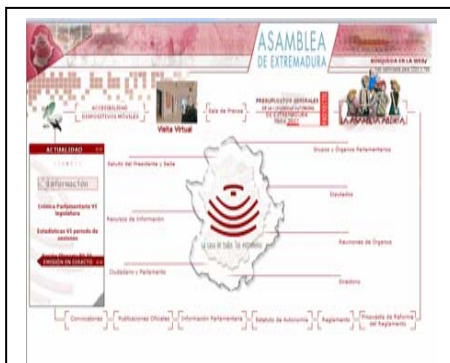
Xat amb diputat

Enquestes / consultes

0%

EXTREMADURA

<http://www.asambleaex.es/>

Transparència i informació

Documentació

Retransmissió en directe

Projectes oberts

Llista de distribució

83,3%

Contacte

Institucional

Adreça

Formulari

Individual (diputats)

Adreça

Grup parlamentari

57,1%

Opinió

Fòrum de debat

Espai per deixar opinió

Xat amb diputat

Enquestes / consultes

50%

GALÍCIA

<http://www.parlamentodegalicia.es/>

Transparència i informació

Documentació

Retransmissió en directe

Projectes oberts

Llista de distribució

54,2%

Contacte

Institucional

Adreça

Formulari

Individual (diputats)

Adreça

Grup parlamentari

0%

Opinió

Fòrum de debat

Espai per deixar opinió

Xat amb diputat

Enquestes / consultes

0%

ILLES BALEARS

<http://web.parlamentib.es/>

Transparència i informació

- Documentació
- Retransmissió en directe
- Projectes oberts
- Llista de distribució

25%

Contacte

Institucional

Adreça
Formulari

Individual (diputats)

Adreça
Grup parlamentari

57,1%

Opinió

- Fòrum de debat
- Espai per deixar opinió
- Xat amb diputat
- Enquestes / consultes

0%

ILLES CANÀRIES

<http://www.parcn.es/>

Transparència i informació

- Documentació
- Retransmissió en directe
- Projectes oberts
- Llista de distribució

25%

Contacte

Institucional

Adreça
Formulari

Individual (diputats)

Adreça
Grup parlamentari

28,6%

Opinió

- Fòrum de debat
- Espai per deixar opinió
- Xat amb diputat
- Enquestes / consultes

0%

LA RIOJA

<http://www.parlamento-larioja.org/>

Transparència i informació

Documentació

Retransmissió en directe

Projectes oberts

Llista de distribució

58,3%

Contacte

Institucional

Adreça
Formulari

Individual (diputats)

Adreça
Grup parlamentari

57,1%

Opinió

Fòrum de debat

Espai per deixar opinió

Xat amb diputat

Enquestes / consultes

0%

MADRID

<http://www. />

Transparència i informació

Documentació

Retransmissió en directe

Projectes oberts

Llista de distribució

62,5%

Contacte

Institucional

Adreça
Formulari

Individual (diputats)

Adreça
Grup parlamentari

71,4%

Opinió

Fòrum de debat

Espai per deixar opinió

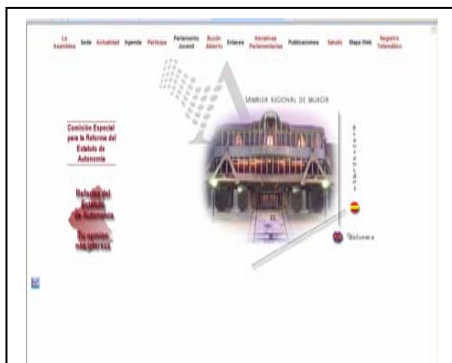
Xat amb diputat

Enquestes / consultes

40%

MÚRCIA

<http://www.asambleamurcia.es/>

Transparència i informació

Documentació
Retransmissió en directe
Projectes oberts
Llista de distribució

0%

Contacte

Institucional

Adreça
Formulari

Individual (diputats)

Adreça
Grup parlamentari

85,7%

Opinió

Fòrum de debat
Espai per deixar opinió
Xat amb diputat
Enquestes / consultes

0%

NAVARRA

[http://www.parlamento-navarra.es /](http://www.parlamento-navarra.es/)

Transparència i informació

Documentació
Retransmissió en directe
Projectes oberts
Llista de distribució

54,2%

Contacte

Institucional

Adreça
Formulari

Individual (diputats)

Adreça
Grup parlamentari

42,9%

Opinió

Fòrum de debat
Espai per deixar opinió
Xat amb diputat
Enquestes / consultes

0%

PAÍS VALENCIÀ

<http://www.cortsvalencianes.es/>

Transparència i informació

Documentació

Retransmissió en directe

Projectes oberts

Llista de distribució

91,7%

Contacte

Institucional

Adreça

Formulari

Individual (diputats)

Adreça

Grup parlamentari

42,9%

Opinió

Fòrum de debat

Espai per deixar opinió

Xat amb diputat

Enquestes / consultes

50%

4.- ANÀLISI COMPARADA DE L'OFERTA PARTICIPATIVA DE LES WEBS PARLAMENTÀRIES.

L'estructura que s'ha seguit a l'hora d'exposar els resultats respecta les tres dimensions bàsiques en que s'ha basat recerca, és a dir, en primer lloc es fa referència als mecanismes que faciliten la transparència democràtica d'aquestes institucions de representació política. La segona dimensió analitzada és aquella que fa referència a les facilitats per fer possible el contacte dels ciutadans amb els seus representants polítics i, en tercer lloc, s'ha treballat la dimensió que facilita o incentiva la opinió ciutadana en el marc d'aquestes mateixes institucions.

a) Transparència.

Aquesta primera dimensió analitzada s'ha estructurat internament amb 4 mecanismes que hem considerat clau i que faciliten la transmissió d'informació entre la institució política i els ciutadans. És a dir, s'està analitzant el fluxe d'informació que es dona de forma *top-down* en els casos analitzats. La taula 1 mostra les dades globals de l'ús dels diversos mecanismes de la dimensió de transparència.

Taula 1.- Dades generals dels mecanismes de transparència.

	No		Alguns		Sí		Total	
	N	%	N	%	n	%	n	%
Documentació	1	3,2	--	--	30	96,8	31	100
Projectes oberts	11	35,5	2	6,5	18	58,1	31	100
Llista de distribució	18	58,1	2	6,5	11	35,5	31	100
Retransmissió en directe	10	32,3	--	--	21	67,7	31	100

Font: elaboració pròpia

Com es pot observar en aquesta primera taula, l'extensió d'aquests mecanismes de transparència no és uniforme amb graus d'aplicació força diferents entre ells. Aquesta diferència s'aprecia si, per exemple, es compara la provisió massiva per part d'aquestes institucions de diferents tipus de documentació cap als ciutadans i, de forma oposada, l'existència minoritària de llistes de distribució que faciliten una adaptació a les necessitats informatives dels mateixos ciutadans d'una

forma directa i sense cap cost². Com s'ha dit a l'apartat 1, no n'hi ha prou amb aportar informació. La complexitat d'aquesta requereix un treball de classificació i ordenació. I precisament, les llistes de distribució permeten en certa forma dur a terme aquesta classificació, ja que sovint és el propi ciutadà qui selecciona sobre quines qüestions vol ser informat.

Tot seguit s'analitzen els diferents mecanismes de forma individual i s'esmenten els seus trets més significatius.

- Documentació.-

Aquest mecanisme de la dimensió de transparència és força utilitzat en la immensa majoria de les institucions. De fet, sols hi ha una de les 31 institucions estudiades (concretament, el parlament de la Comunitat Autònoma de Múrcia) que no facilita un volum significatiu de documentació als ciutadans.

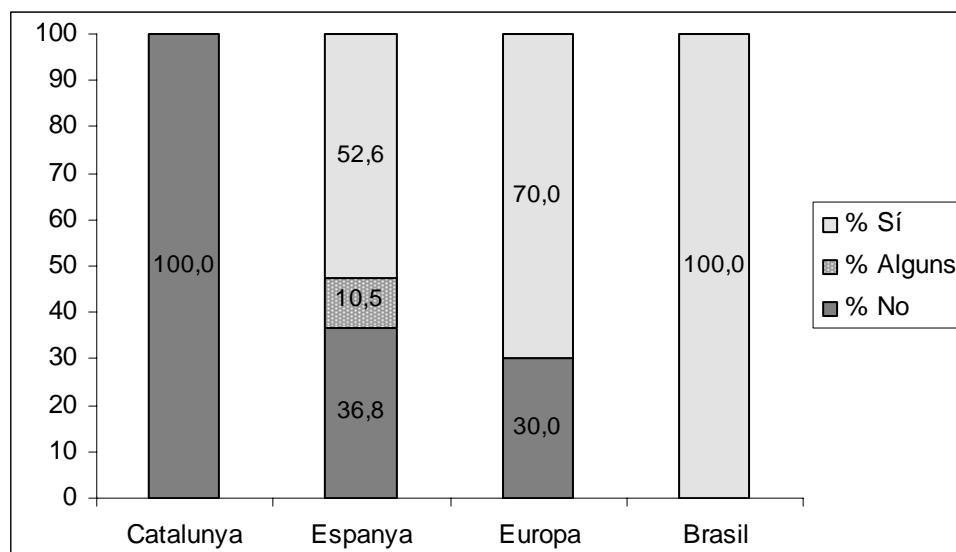
- Projectes oberts.-

Pel que respecta a aquest mecanisme, cal assenyalar que una majoria de les institucions estudiades (el 58,1%) sí que ofereix una informació bastant completa sobre els diferents projectes de lleis, proposicions i altres tasques legislatives pròpies del seu mandat als ciutadans, mentre que una minoria d'aquestes institucions (35,5%) no n'ofereix.

Però, si es segmenta l'arxiu en funció de l'àmbit geogràfic, sí que s'observa una desigual distribució en l'aplicació d'aquest mecanisme. En el següent gràfic es poden apreciar els diferents graus de transparència institucional. En primer lloc, cal esmentar les diferències que s'observen entre els diversos parlaments d'àmbit estatal i els europeus ja que mentre una majoria dels europeus (el 70%) tenen un grau de transparència alt i faciliten informació sobre els projectes oberts, aquest mateix indicador de transparència institucional es dona de forma més reduïda (tot i que majoritària) en els casos estatals (Congrés, Senat i Comunitats Autònomes). Cal destacar que en aquesta ocasió, la cambra catalana no disposa d'aquest mecanisme mentre que Brasil, que recordem que ha estat triat en aquesta recerca per la seva aposta participativa, sí aconsegueix aquest mecanisme relatiu als projectes oberts.

².- Al parlar de cost, ens estem referint a la inversió de temps que cal fer per cercar la informació a la web, ja que aquesta és enviada de forma automàtica als ciutadans al seu correu electrònic.

Gràfic 1.- Transparència en projectes oberts per àmbits territorials.

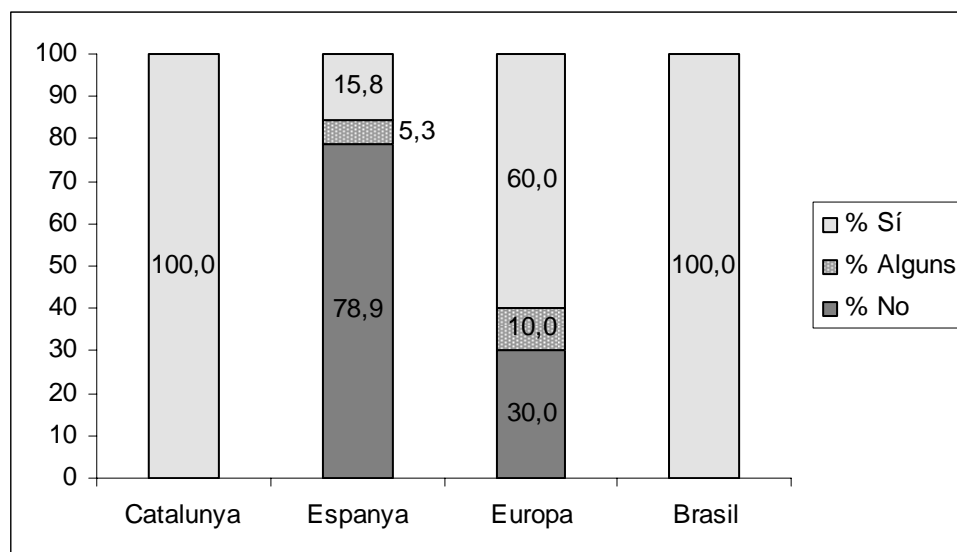
Font: elaboració pròpia

- Llista de distribució.-

Com s'observava a la taula 1, aquest mecanisme de transparència és el mecanisme de transparència menys utilitzat en les webs parlamentàries analitzades en aquesta recerca. De fet, de les 31 pàgines parlamentàries visitades, únicament el 35,5% ofereixen la possibilitat als seus visitants de poder aconseguir informació de la feina d'aquestes institucions mitjançant la seva inscripció prèvia en un formulari. Durant aquesta inscripció acostuma a ser possible fer una selecció temàtica de la informació que es vol i/o interessa rebre. Per contra, el 58,1% de les pàgines de la nostra recerca no ofereixen aquest servei als ciutadans.

Malgrat això, al gràfic 2 s'aprecia la desigual utilització d'aquesta eina de transparència informativa en funció del territori. De forma similar al que ha succeït en la eina d'informació sobre projectes oberts, es torna a produir un biaix entre les assemblees d'àmbit estatal i les europees. Aquesta diferència és molt pronunciada i significativa: mentre a nivell europeu s'observa que un 30% d'assemblees no ofereixen aquesta opció, en el cas de les diferents institucions d'àmbit autonòmic i estatal aquesta xifra augmenta fins a un majoritari 78,9%. Per la seva banda, tant el Parlament de Catalunya com el de Brasil presenten un comportament més similar al detectat en l'àmbit europeu i faciliten l'accés a informació institucional al seus visitants.

Gràfic 2.- Transparència informativa mitjançant les llistes de distribució.

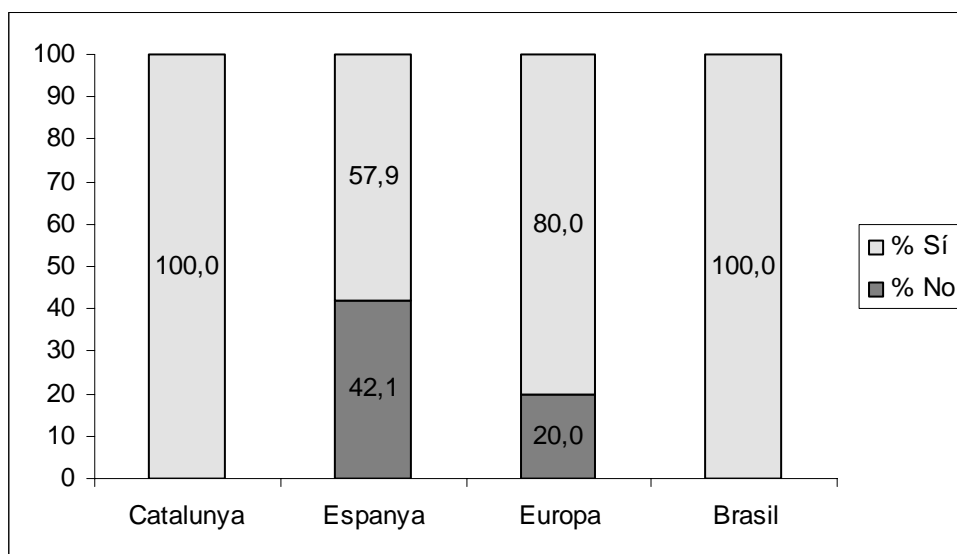
Font: elaboració pròpia

- Retransmissió en directe dels plenaris.-

Aquesta darrera eina relativa a la retransmissió en directe dels plenaris al Parlament ens mostra la mateixa tendència que el mecanisme anteriorment analitzat. Un cop més, una clara majoria de les webs parlamentàries dels casos europeus ofereixen aquest servei (80%), enfront del 57,9% de les webs a Espanya.

Tanmateix, cal esmentar que en aquest cas el *gap* entre els casos estatals i els europeus és més lleu i l'opció majoritària és la d'emprar aquesta eina *online* de transparència informativa.

Gràfic 3.- Transparència informativa mitjançant la retransmissió en directe dels plenis.

Font: elaboració pròpia

b) Contacte.

Aquesta segona dimensió analitzada en aquesta recerca és molt important ja que ens informa de les possibilitats que les diferents institucions polítiques donen als seus ciutadans per contactar amb els seus representants democràticament escollits. Com es pot observa a la següent taula, s'han tingut presents tant els canals per contactar amb les mateixes institucions com les facilitats per contactar amb els representants ja sigui a títol individual o mitjançant el grup parlamentari del qual puguin formar part.

Taula 2.- Dades generals dels mecanismes de contacte.

		No		Alguns		Sí		Total	
		<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%
A la Institució	<i>Mail</i>	8	25,8	1	3,2	22	71,0	31	100
	<i>Formulari</i>	18	58,1	1	3,2	12	38,7	31	100
Als membres	<i>Grup parlamentari</i>	12	38,7	2	6,5	17	54,8	31	100
	<i>Parlamentari individual</i>	9	29,0	3	9,7	19	61,3	31	100

Font: elaboració pròpia

Com es pot apreciar a la anterior taula 2, en general els diferents mecanismes analitzats en aquesta dimensió són utilitzats a la gran majoria de les webs parlamentaries consultades. Cal destacar que dintre del contacte amb la institució la possibilitat via mail és l'opció majoritària mentre el contacte via formulari és molt més minoritari i reduït. Finalment i pel que respecta a les vies de contacte amb els representants polítics, cal esmentar que tant el contacte via grup parlamentari com l'individual són presents a la majoria de les institucions, tot i que sembla facilitar-se més el contacte individual amb el parlamentari que amb el grup al qual pertany.

Tot seguit s'analitzen aquests quatre mecanismes de contacte utilitzant la diferenciació entre el contacte amb la institució o amb els representants polítics.

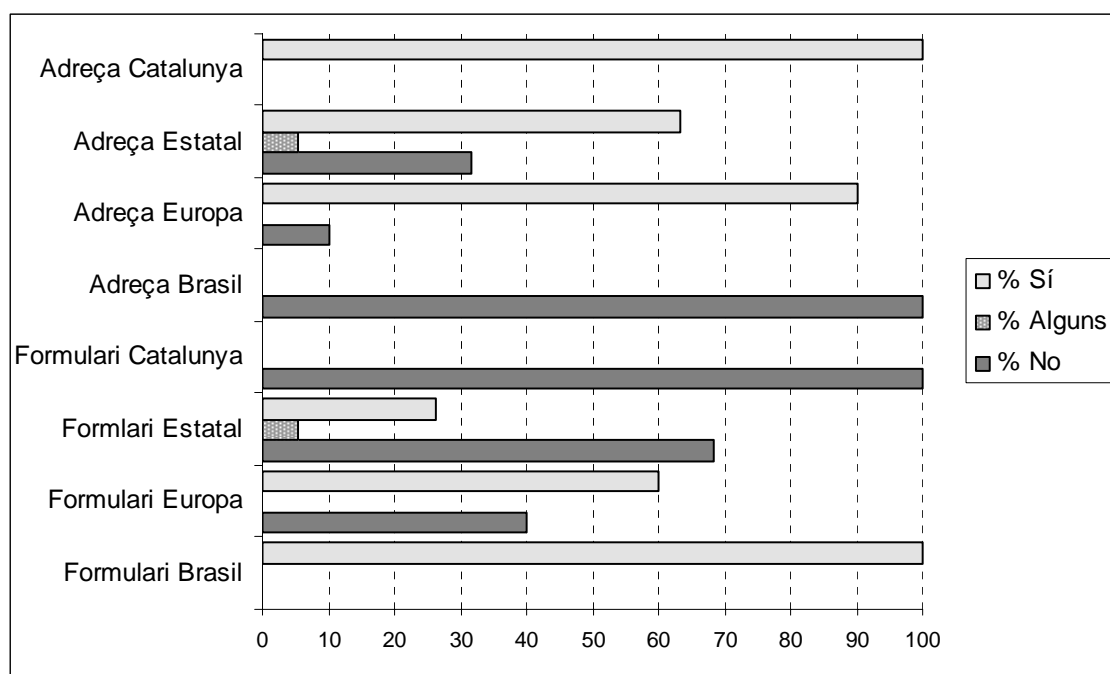
- Contacte amb la Institució política.-

Les dades sobre aquests dos mecanismes semblen mostrar un clar predomini del contacte via correu electrònic sobre el realitzat mitjançant el formulari³. En aquest sentit, cal assenyalar que pràcticament el 71% de les webs analitzades (22) aposten per aquest sistema per contactar amb la institució mentre que tan sols el 39% de les mateixes webs (12) fan ús del formulari.

³ Cal tenir en compte que hi ha un total de 7 cambres que ofereixen tots dos mecanismes alhora: Illes Balears, La Rioja, Alemanya, Luxemburg, Portugal, Escòcia i Suïssa.

Si fem la comparació territorial s'observa certa contradicció entre aquestes dues eines de contacte ja que mentre en el casos de Catalunya i Brasil s'ha optat per utilitzar una de les dues (obviant l'ús de l'altra), les institucions europees i estatals utilitzen totes dues eines, tot i que els percentatges europeus tornen a ser superiors als detectats en els casos estatals i autonòmics. El contacte via correu electrònic pot ser utilitzat en el 90% de les institucions europees (pel 63,2% de les estatals) mentre que l'ús del formulari, menys freqüent en el conjunt de les institucions analitzades, està disponible per a la majoria dels ciutadans europeus (el 60%) però per a una minoria en els casos analitzats a l'estat espanyol (26,3%).

Gràfic 4.- Dimensió de contacte institucional.

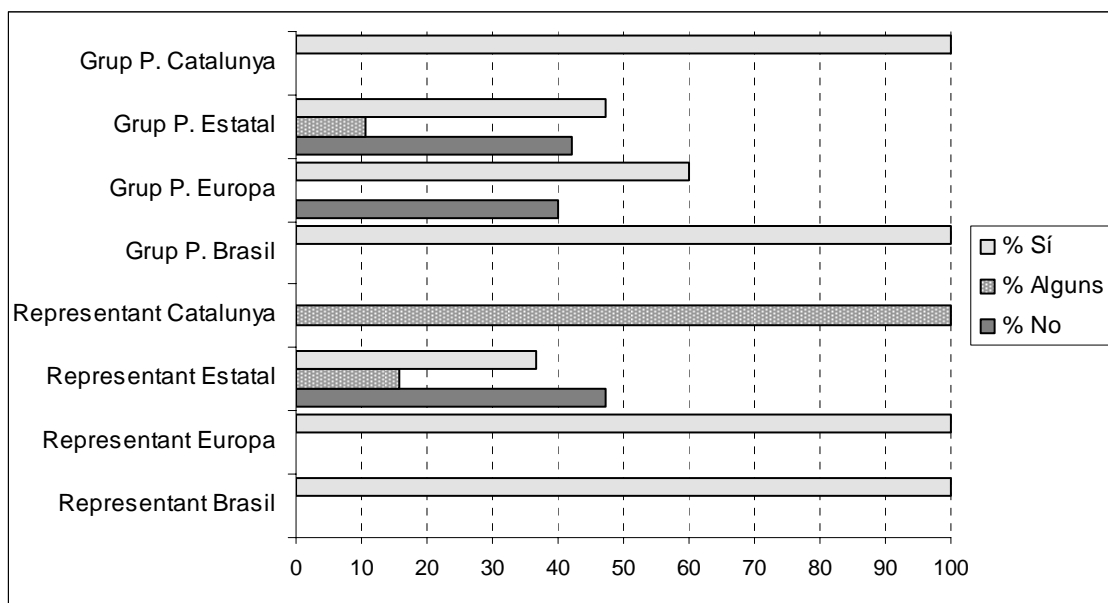
Font: elaboració pròpia

- Contacte amb els representants polítics.-

Si s'observa la informació recollida sobre la facilitat que es dona als ciutadans per contactar amb els seus representants polítics d'aquestes institucions, ja sigui mitjançant el correu electrònic al grup parlamentari del qual forma part o amb un correu individual de cadascun dels parlamentaris, sembla apreciar-se un intent important de la immensa majoria d'aquestes institucions per aprofitar les noves possibilitats de comunicació que ofereixen les noves tecnologies.

En aquestes dues eines de contacte amb els representants polítics la majoria de les institucions consultades ofereixen aquesta possibilitat de forma bastant equilibrada (el 54,8% ofereix el contacte via el grup parlamentari mentre que un lleugerament superior 61,3% ho ofereix directament amb el representant polític). Però, altra vegada i com s'observa en la següent taula, tornen a sortir a la llum certes diferències d'àmbit territorial.

Gràfic 5.- Dimensió de contacte amb els representants polítics.

Font: elaboració pròpia

De forma prioritària, cal esmentar dos trets clars d'aquesta dimensió: en el cas de Brasil s'ofereix als ciutadans aquestes dues vies de contacte amb els seus representants polítics i, segons les nostres dades, les institucions polítiques tendeixen a incentivar el contacte directe amb el representant polític en major mesura que amb el grup parlamentari.

Altra vegada es torna a reproduir l'esquema dual entre les institucions europees i les d'àmbit territorial estatal ja que mentre les institucions del continent europeu ofereixen de forma unànime als seus ciutadans el contacte directe amb els seus representants polítics, en les institucions autonòmiques i estatals analitzades sols es realitza de forma completa en el 36,8% dels casos i parcialment en altre 15,8%⁴.

⁴.- Hem considerat que és completa quan tots els representants tenen un adreça de correu electrònic institucional i és parcial quan no tots els representats tenen un *mail* institucional de forma automàtica.

Aquest dualisme es repeteix, tot i que de forma menys acusada, en les dades sobre el contacte via el grup parlamentari. En aquesta darrera eina de contacte amb els representants polítics, els 60% de les institucions europees ofereixen aquest rol d'intermediari als grups parlaments pel 47,4% dels casos estatals i autonòmics. Cal esmentar que en alguns casos (per exemple, en 2 institucions d'àmbit estatal) es facilita en la seva web un *link* o forma de contacte amb els partits polítics dels respectius grups parlamentaris amb la intenció de pal·liar, en certa forma, aquest dèficit institucional.

c) Opinió.

Aquesta tercera i darrera dimensió analitzada en aquesta recerca fa referència a les possibilitats que s'ofereixen des de les pàgines *webs* institucionals per tal que els ciutadans puguin debatre o fer públiques les seves opinions sobre els *issues* que els interessin i/o els preocupin. Com es pot observar a la següent taula, aquests mecanismes no són utilitzats, en cap cas, de forma majoritària per les institucions.

Taula 3.- Dades generals dels mecanismes d'opinió.

	No		Alguns		Sí		Total	
	n	%	n	%	n	%	n	%
Fòrum de debat	21	67,7	1	3,2	9	29,0	31	100
Espai per deixar opinió	26	83,9	1	3,2	4	12,9	31	100
Xat amb diputats	27	87,1	1	3,2	3	9,7	31	100
Enquestes / Consultes	27	87,1	1	3,2	3	9,7	31	100

Font: elaboració pròpia

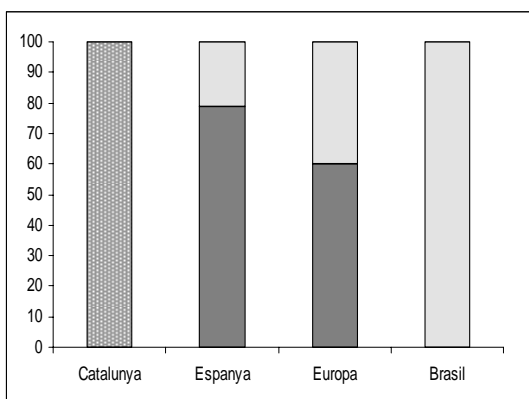
En aquesta dimensió, el fòrum de debat és el mecanisme més utilitzat en el conjunt de les 31 institucions polítiques representatives incloses en aquesta recerca (però únicament es utilitza pel 29% d'aquestes). Per contra, tot i les possibilitats que ofereixen els xats per a que els ciutadans puguin mostrar la seva opinió als seus representants de forma directa, aquest és un mecanisme emprat per una minoria molt reduïda d'aquestes institucions (sols per 3 institucions, Madrid, Alemanya i Brasil, que representen el 9,7% de total de cambres analitzades). Aquesta utilització minoritària es

torna a detectar en el mecanisme de les enquestes i les consultes (sent serveis oferts únicament pels Parlaments d'Alemanya, França i Escòcia).

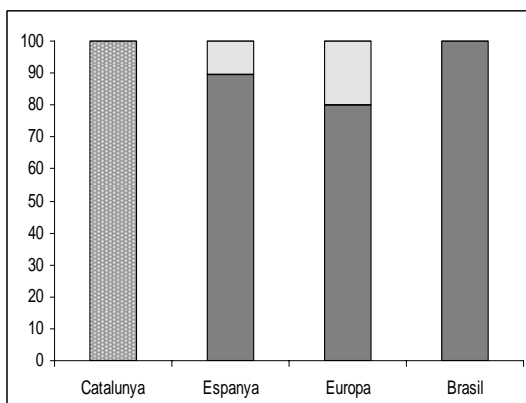
En el gràfics que es poden observar a continuació, s'analitzen les dades en funció del seu àmbit territorial. En aquesta dimensió de contacte es torna a reproduir la tendència general observada en tota aquesta recerca i que es resumeix en la existència d'un major aprofitament per part de les institucions d'àmbit europeu de les possibilitats que ofereix Internet per facilitar la interactivitat amb els seus ciutadans.

En tres del quatre mecanismes analitzats en aquesta dimensió el percentatge d'institucions d'àmbit europeu que en fa ús dobla la magnitud del percentatge detectat a les institucions d'àmbit estatal i autonòmic. Cal remarcar l'eina de les consultes o enquestes ja que sols existeix en 3 dels 31 casos d'aquesta recerca i, a més, aquestes tres institucions es situen a l'àmbit europeu (és a dir, un 30% de les institucions d'aquest àmbit en fan ús d'aquesta eina).

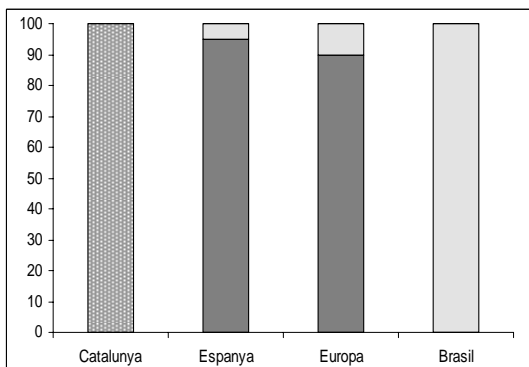
Gràfic 6.- Fòrum de debat.

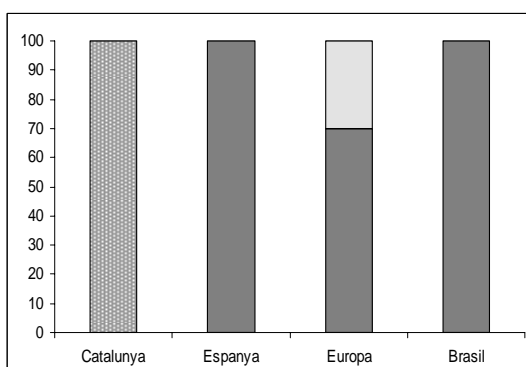
Gràfic 7.- Espai per deixar opinió.

Gràfic 8.- Xat amb representants.

Gràfic 9.- Enquestes/Consultes.

■ % No ■ % Alguns □ % Sí

Font: elaboració pròpia

d) Anàlisi conjunta.

Una vegada treballades les pàgines *web* institucionals, s'ha tractat d'establir el pes que els diferents mecanismes tenen dintre de cada dimensió al mateix temps que s'ha intentat ordenar les tres dimensions analitzades (transparència, contacte i opinió) en el continu que, considerem, fa referència a la oferta participativa en sentit ampli. D'aquesta forma i com es veu reflectit en la taula següent, es pot comparar els resultats, ponderats per la importància de cada mecanisme, dintre de l'eix de la oferta participativa per gran àmbits territorials. A continuació, es mostra la mitjana i mediana de cada àmbit geogràfic en la puntuació d'aquest eix (que recordem que ha estat estandarditzat i varia d'un mínim de 0 a un màxim de 100). També s'ha optat per mostrar alguna mesura de dispersió per tal de comprovar el grau d'homogeneïtat interna dins de cada grup⁵.

Taula 4.- Dades generals per dimensió.

	<i>Transparència</i>			<i>Contacte</i>			<i>Opinió</i>		
	Mitjana	Mediana	Rang	Mitjana	Mediana	Rang	Mitjana	Mediana	Rang
Catalunya	75,0	---	---	85,7	---	---	50	---	---
Àmbit estatal	45,4	54,2	91,7	47,1	57,1	85,7	10,5	0,0	50,0
Àmbit europeu	70,4	75,0	83,3	81,4	85,7	42,9	23,0	0,0	100,0
Brasil	83,3	---	---	85,7	---	---	70,0	---	---

Font: elaboració pròpia

Les dades de la dimensió de transparència mostren un desenvolupament bastant similar d'aquesta dimensió al conjunt de les institucions europees, a Brasil i Catalunya mentre que, per contra, les institucions d'àmbit estatal mostren una tendència clarament inferior en l'ús dels diferents mecanismes d'aquesta primera dimensió. Les diferències entre les mitjanes resulten força significatives, ja que mentre

⁵.- S'ha emprat el rang ja que serveix per mesurar la diferència amb valor mínim i el cas amb valor màxim entre els diferents casos dintre del grup.

els casos europeus, de Brasil i de Catalunya la utilització d'aquest mecanisme se situa al voltant del 75% del seu potencial, en el cas estatal i autonòmic no arriba a fer-se ús ni la meitat del seu potencial (amb una mitjana del 45,4%). A més, la major amplitud del rang detectat en aquesta dimensió indica una major heterogeneïtat interna en la utilització dels quatre mecanismes relatius a la dimensió de transparència en el cas estatal que en l'europeu.

De fet, 22 de les 31 institucions (el 71%) presenten una utilització d'almenys el 50% de la potencialitat d'aquesta dimensió de la participació política *online*. A més, 11 d'aquests Parlaments o assemblees assoleixen el 75% o més. De forma positiva, cal destacar els exemples dels parlaments d'Alemanya i del Regne Unit ja que ambdues institucions fan un ús absolut dels mecanismes observats i, de les institucions més properes, cal assenyalar que les Corts del País Valencià obtenen la màxima puntuació comparada amb la resta d'institucions d'àmbit estatal ja que utilitzen prop del 92% dels recursos d'aquesta dimensió. De forma negativa, cal fer notar que de les 9 institucions (25,8%) que presenten els nivells més baixos en la explotació d'aquests recursos de transparència són quasi exclusivament de l'àmbit estatal (amb la única excepció de Luxemburg). Especialment baixos són els resultats dels Parlaments o assemblees d'Astúries, Castella la Manxa, Ceuta i, de forma més accentuada, Múrcia.

L'anàlisi de la dimensió de contacte ens remet a unes conclusions dirigides en aquesta mateixa línia. Simplement, caldria matisar que el *gap* detectat es reproduïx amb una major intensitat. Mentre el grup de les institucions europees, de Brasil i de Catalunya utilitzen una mica més del 80% de la potencialitat d'aquesta dimensió, les institucions estatals i autonòmiques segueixen sense arribar a assolir el 50% de la mateixa. De fet, aquesta diferència s'agreuja amb una gran heterogeneïtat interna (rang de 85,7%) que és el doble de la detectada en els casos europeus (rang del 42,9%).

Globalment, s'aprecia com una mica més del 74% de les institucions (23 de 31) utilitzen el 50% o més de la potencialitat d'aquests mecanismes. Entre aquestes pàgines *web* d'institucions representatives cal destacar les d'Alemanya, Luxemburg, Portugal i Suïssa ja que utilitzen completament la capacitat d'interacció amb els seus ciutadans facilitada per aquesta dimensió. Si la immensa majoria de les institucions europees utilitzen de forma important aquests mecanismes s'observa, per altra banda, que les vuit institucions que menys ús han realitzat d'aquests mecanismes són d'àmbit estatal o autonòmic destacant especialment, Astúries, Ceuta i Galícia, pels seus

baixos resultats⁶. Per tant, en aquesta dimensió s'aprecia de forma clara i contundent, el gap que existeix, en general, entre les institucions europees i les estatals i autonòmiques pel que respecta a l'ús de les eines facilitades per Internet. Per la seva banda, cal comentar que la pàgina web del Parlament de Catalunya es situa en la part alta del rànquing, amb una explotació del 85% de la potencialitat de la dimensió de contacte.

Pel que respecta a la darrera dimensió analitzada, és a dir la dimensió de la opinió mesurada en els quatre mecanismes ja esmentats abans, cal assenyalar que és la dimensió amb menys desenvolupament de les tres i en la qual, en general, menys s'aprofita la potencialitat d'aquests mecanismes. Entre els dos àmbits territorials i seguint un esquema coherent amb els resultats obtinguts a les altres dimensions, les diferents institucions d'àmbit europeu en fan un ús més intensiu que les institucions estatals i autonòmiques. Mentre que les primeres fan un ús mitjà d'aquesta dimensió del 23%, aquest percentatge es redueix fins el 10,5% en el cas de les institucions estatals. Malgrat això, s'observen mitjanes molt reduïdes en tots els àmbits, que ens mostren que encara cal seguir treballant per aprofitar al màxim la potencialitat d'aquesta darrera dimensió. A més, en aquest cas la màxima amplitud del rang en les institucions europees ens indica la existència d'institucions europees que no realitzen gens ús d'aquests mecanismes i d'una altra – concretament, Alemanya – que utilitza aquesta dimensió al màxim nivell. Per contra i pel que respecta a les institucions estatals, sols alguna utilitza la meitat de les possibilitats que ofereixen els quatre mecanismes d'aquesta dimensió (Extremadura).

La tercera dimensió explorada en aquesta recerca reflecteix la *recent* incorporació d'aquest mitjà de comunicació a les nostres societats amb un feble desenvolupament dels mecanismes d'opinió a la immensa majoria de les pàgines institucionals incloses en aquesta recerca. Tan sols sis institucions utilitzen la majoria del potencial d'aquesta dimensió entre les que torna a destacar el cas Alemany (100%) i en menor grau Brasil i Escòcia (70% i 60% respectivament)⁷.

La resta d'institucions no aconsegueix assolir aquest nivell en la utilització dels diferents mecanismes que faciliten l'arribada de la opinió dels ciutadans als seus representants. És més, prop del 65% del total de les institucions (20 per ser més

⁶- Les altres institucions són les de Cantàbria, Navarra, País Valencià, el Senat i les Illes Canàries.

⁷.- A aquestes tres cal afegir: Catalunya, Extremadura i País Valencià que utilitzen el 50% dels recursos d'internet per desenvolupar la dimensió d'opinió.

exactes) no han desenvolupat ni han ofert als seus ciutadans cap de les eines d'opinió. De forma rotunda, es pot afirmar que la dimensió d'opinió és la més infrautilitzada de totes les dimensions d'aquesta recerca.

Per últim, les dades que ens resumeixen aquest continu, les quals es poden consultar a la taula 5, reafirmen la tendència ja comprovada anteriorment a totes les dimensions. Les diferents institucions europees tenen una mitjana sensiblement superior en comparació amb els casos de les institucions d'àmbit estatal i autonòmic (la mitjana europea és del 54,2% i la mediana és del 50% mentre que a les institucions d'àmbit estatal i autonòmic aquesta mitjana disminueix fins el 30,9% i el 32,3% respectivament). També s'observa com tant la pàgina *web* del Parlament de Catalunya com la del Brasil presenten un índex d'utilització d'aquests mecanismes superiors fins i tot al conjunt d'institucions d'àmbit europeu.

Taula 5.- Dades de resum de l'eix de participació.

	<i>Mitjana</i>	<i>Mediana</i>	<i>Rang</i>
Catalunya	64,5	---	---
Àmbit estatal	30,9	32,3	50,8
Àmbit europeu	54,2	50,0	66,1
Brasil	72,6	--	--

Font: elaboració pròpia

Si entrem en el detall dels casos que formen cada àmbit geogràfic, cal destacar en primer lloc que com ha succeït a cadascuna de les tres dimensions, la pàgina institucional d'Alemanya és la més completa de totes les explorades i, per tant, podria ser la referència a seguir. En aquest cas, s'aprofiten tots els mecanismes i possibilitats que ofereix Internet per aconseguir una major transparència i facilitar el contacte i la opinió dels representants polítics amb els seus ciutadans.

En aquest mateix sentit, els parlaments de Brasil i Escòcia han fet un important esforç per adaptar-se als nous temps. Utilitzen al voltant del 70% del recursos de la participació política. Al igual que aquests tres casos, sis institucions representatives (Catalunya, Portugal, Extremadura, França, Suïssa i País Valencià) es situen per

sobre del 50% en la utilització total dels mecanismes de participació. En resum, poc menys del 30% de les institucions explorades utilitzen més de la meitat dels recursos.

El grup majoritari de les institucions representatives analitzades (22 de 31) no utilitza ni la meitat dels recursos que ofereix Internet per facilitar la interactivitat amb els seus ciutadans i establir una relació més *propera*. De totes aquests parlaments o assemblees cal destacar, tot i que sigui en sentit negatiu, el de les Illes Canàries, Astúries i Galícia⁸. De fet i com ja indicaven les dades de cadascuna de les dimensions, les 10 institucions representatives amb nivells més baixos de desenvolupament d'aquesta participació *online* són d'àmbit estatal i autonòmic.

⁸.- Fan un ús general molt minoritari dels recursos que ofereixen les noves tecnologies de la comunicació (el 17,7%, 9,7% i el 7,3% respectivament).

5.- CONCLUSIONS.

Com s'ha mostrat a les pàgines inicials, les noves tecnologies (i especialment Internet) han reobert el debat entorn de les possibilitats de participació política en els nostres sistemes democràtics. En una època caracteritzada per la constatació d'un augment de l'apatia dels ciutadans i de la desconfiança respecte de les institucions de la democràcia representativa, Internet ofereix nous espais d'apropament entre les esferes política i civil.

Els Parlaments apareixen precisament com una de les institucions que podria promoure aquesta reconexió. I per tant, les seves pàgines *web* reclamen una especial atenció. Aquesta recerca ha tractat doncs d'analitzar l'oferta participativa d'aquestes assemblees a través de la xarxa. La classificació d'opcions que s'implementen per establir un contacte amb els ciutadans s'ha dividit en dos grans grups: la provisió d'informació o transparència d'una banda, i la interacció amb el ciutadà de l'altra. En aquest segon punt, s'ha volgut identificar la diferència existent entre mecanismes d'intercanvi més lineals que permeten un contacte relativament directe, i opcions per a què els ciutadans expressin i intercanviïn les seves opinions de forma pública.

La metodologia emprada ha permès fer una doble comparació: d'una banda, s'han comparat els diversos mecanismes i de l'altra, s'han comparat pàgines *web* per àrees geogràfiques. Els resultats de les anàlisis permeten extreure algunes conclusions interessants en tots dos casos.

En primer lloc, s'ha constatat el caràcter gradual dels mecanismes que s'ofereixen a les diverses *webs* parlamentàries. Precisament, la decisió de partir d'una diferenciació entre el que s'han anomenat dimensions de transparència, de contacte i d'opinió, no era arbitrària. Com s'ha exposat a l'apartat 1, existeixen diferents intensitats en l'aplicació de la definició de participació política. A més, en l'espai *offline* ja s'havia detectat que les elits sovint es mostren reticents a adoptar aquells mecanismes que impliquen un major impacte de la ciutadania en la seva capacitat de presa de decisió, que podria considerar-se de monopoli en la major part dels casos. Precisament, les anàlisis que s'han presentat aquí han mostrat com aquestes reticències es poden traslladar a l'oferta participativa que es produeix *online*.

La primera gran conclusió es basa doncs en l'evidència que els mecanismes més oferts pels Parlaments estudiats són aquells amb menor impacte participatiu. Així, destaca l'ús majoritari dels serveis relatius a la provisió d'informació i transparència. I en canvi, es van reduint els nivells d'utilització dels mecanismes de contacte, però especialment, dels d'opinió. Una possible explicació resideix en el fet que les diferències en els costos d'implementació d'aquests serveis justifiquen l'existència d'una oferta desigual. No obstant, s'ha mencionat com la provisió d'informació representa sovint un augment de volum de feina en termes d'actualització, classificació, etc.. I en canvi, aquest és el mecanisme més emprat. Per tant, resulta clarificador que a mesura que els mecanismes guanyen en capacitat d'intervenció del ciutadà, la seva presència disminueix de forma clara.

D'aquesta manera, les expectatives que s'havien generat al voltant d'Internet i la seva capacitat per trencar alguns dels problemes de les democràcies representatives actuals no queden confirmades. D'una banda, a Internet existeixen aquests instruments i els internautes els han interioritzat com a part dels seus usos comunicatius habituals. Però de l'altra, les elits representatives no semblen especialment obertes a adaptar aquesta nova realitat a l'àmbit polític institucional. Llavors, caldria preguntar-se si aquest desencaix és una qüestió de temps, per tal de trobar la millor forma d'adaptació en una esfera on es troba en joc l'obra legislativa d'una societat. O si en realitat, es perpetua a Internet la reticència a obrir majors canals participatius, demostrant la validesa i permanència d'una cultura política de caire elitista entre la classe política.

La resposta a aquesta pregunta es pot trobar en certa forma en el segon tipus de comparació que s'ha realitzat en aquesta recerca. En l'observació de les diferències per àmbits geogràfics es pot assolir una nova conclusió: de forma general, els països de l'entorn europeu mostren puntuacions més altes en totes les dimensions en relació a l'àmbit espanyol. I això també és cert per a les dimensions de caràcter més participatiu. La taula 5 resumia de forma clara aquesta conclusió. Per tant, si tenim en compte que es tracta generalment de països amb una més llarga tradició democràtica i amb majors nivells relatius de desenvolupament (i això afecta a l'accés dels ciutadans a les noves tecnologies i a la fractura digital), caldria esperar que les ofertes participatives dels Parlaments de l'Estat espanyol seguissin una tendència similar. I llavors, les possibles reticències s'anirien vençant.

Per últim, i en referència a casos específics que poden ser del nostre interès, s'ha constatat que les puntuacions del Parlament de Catalunya sovint es troben més a prop de la dinàmica de la resta de cambres europees que no pas de les veïnes comunitats autònomes. Fins i tot, s'observa que alguns dels seus resultats són contradictoris amb el que s'ha exposat més amunt, ja que les puntuacions de la cambra catalana milloren a mesura que augmenta el caràcter participatiu de les dimensions proposades. Però d'altra banda en cap cas assoleix el nivell de Parlaments com el Bundestag o el de Brasil. De forma general, els Parlaments català i escocès obtenen puntuacions molt similars, en la part alta d'una hipotètica classificació. Precisament, aquestes quatre cambres es troben en les millors posicions en el que s'ha anomenat eix d'oferta participativa (Alemanya, Brasil, Escòcia i Catalunya, en aquest ordre). Recordem que els casos escocès i brasiler havien estat inclosos a l'anàlisi per la seva reputació en quant a impuls participatiu. Per tant, es torna a posar en evidència que la voluntat política de l'elit és una variable clau.

REFERÈNCIES BIBLIOGRÀFIQUES:

- ANDUIZA, E. i BOSCH, A. *Comportamiento político y electoral*, Barcelona: Ariel, 2004.
- BIMBER, B., *Information and American democracy. Technology in the evolution of political power*, Cambridge: Cambridge University Press, 2003.
- CAMPBELL, A., HARROP, A. i THOMPSON, B., "Towards the virtual Parliament. What computers can do for MPs", a *Parliamentary Affairs*, 52, 1999: 388-403.
- CROZIER, M., HUNTINGTON, S. WATANUKI, J. *The Crisis of democracy. Report on the governability of democracies to the trilateral commission*. New York: University Press, 1975.
- DADER, J.L., "Ciberdemocràcia y ciberparlamento: el uso del correo electrónico entre los parlamentarios españoles y los ciudadanos comunes (1999-2001)" a *TELOS – Cuadernos de Comunicación, tecnología y sociedad*, 2003, nº55.
- DALTON, R. *Citizen politics: public opinion and political parties in advanced industrial democracies*, New York: Chatham House, 2002 (3ª Ed).
- ____ "Value change and democracy", a Pharr y Putnam, 2000, cap. 10.
- DAVIS, R. *The Web of Politics: the internet's impact on the American political system*, Oxford: University Press, 1999.
- GIBSON, R., LUSOLI, W., AND WARD, S., "(Re)connecting Politics? Parliament, the Public and the Internet", *Parliamentary Affairs*, 2006, 59, 24 - 42.
- INGLEHART, R. *Modernization and postmodernization: cultural, economic, and political change in 43 societies*. Princeton, NJ: Princeton University Press, 1997.
- INNERARITY, D. *La transformación de la política*, Bilbao: Península, 2002.
- KRUEGER, B., "Assessing the Potential of Internet Political Participation in the United States: A Resource Approach". *American Politics Research*, 2002, vol. 30, no. 5, 476-498.
- LIPOVETSKY, G., *El crepúsculo del deber: la ética indolora de los nuevos tiempos democráticos*, Barcelona: Anagrama, 1994.
- LISTHAUG, O. i WIBERG, M., "Confidence in political and private institutions", a Klingemann, H.D. i Fuchs, D., *Citizens and the State*, Oxford: Oxford University Press, 1995, cap. 10.
- LÓPEZ, S., ROIG, G. y SÁBADA, I. *Nuevas tecnologías y participación política en tiempos de globalización*. Vitoria-Gasteiz: Cuadernos de trabajo. Hegoa, 2003.
- LUSKIN, R., "Explaining political sophistication", *Political behaviour*, 1990, 12(4), 331-361.
- MAAREK, P. i WOLFSFELD, G (Eds.) *Political communication in a new era. A cross-national perspective*, London/New York: Routledge, 2003.

MARTÍN GRANADOS, I. "Los actores políticos en Internet. Retos y cambios en la política tradicional", VI Congreso AECPA, Barcelona, septiembre 2003.

MULDER, B., "Parliamentary futures: re-presenting the issue. Information, technology and the dynamics of democracy" a *Parliamentary Affairs*, 52, 1999: 553-566.

NEWTON, K. "Mass media effects: mobilization or media malaise?", *British Journal of Political Science*, 1999, 29, 577-599.

NORRIS, P. *A virtuous circle*, Cambridge: University Press, 2000.

_____. *Digital divide : civic engagement, information poverty, and the Internet worldwide*. Cambridge: Cambridge University Press, 2001.

_____. *Democratic phoenix. Reinventing political activism*, Cambridge: University Press, 2003.

NOVECK, B.S. "Paradoxical partners: electronic communication and electronic democracy", a Ferdinand, P. *The Internet, democracy, and democratization*. London: Frank Cass, 2000.

PHARR, S. y PUTNAM, R. *Disaffected democracies. What's troubling the trilateral countries?* Princeton: University Press, 2000.

RIEFFEL, R. *Sociologie des médias*, París : Ellipses, 2005.

SARTORI, G. *Elementos de teoría política*, Barcelona: Alianza, 1992.

SUBIRATS, J. "Los dilemas de una relación inevitable. Innovación democrática y tecnologías de la información y de la comunicación" a Porras y Araya (Eds.) *E-Democracia*, Chile: Universidad Bolivariana, Colección Tecnología y Sociedad, 2003.

SUNSTEIN, C., *República.com. Internet, democracia y libertad*, Barcelona: Paidós, 2003.

TAYLOR, J.A. i BURT, E., "Parliaments on the web: learning through innovation", a *Parliamentary Affairs*, 52, 1999: 503-516.

TOLBERT, C.J. i McNEIL, R.S. "Unraveling the effects of the Internet on political participation", *Political Research Quarterly*, vol. 56, no. 2, pp. 175-185, 2003.

VEDEL, T. "Political communication in the age of the Internet", a Maarek y Wolfsfeld (Eds.), 2003.

VERBA, S., SCHLOZMAN, K. i BRADY, H., *Voice and equality: civic voluntarism in American politics*, Cambridge: Harvard University Press, 1995.

WOLTON, D. *Internet, et après? Une théorie critique des nouveaux médias*, París: Flammarion, 1999.